

ስቸሰቶማሲስ SCHISTOSOMIASIS

ስቸሰቶማሲስ/Schistosomiasis እንታይ እዩ? (What is Schistosomiasis?)

- እዚ ቢልሃርዚያ/ bilharzias እንዳተባሃለ ዝፍለጥ ሕማም ከምዘኾነን ኣብ ማይ ጸፋይ ውሽጢ ብዘርከብ ንእሽቶ ሓሰኻ ዝመጽእ ጸገም እዩ።
- እዚ ሕማም ዝፍጠር ቆርበትካ ምስ ብዕድመ ንኡሽቶ ዝኾኑ ሓሰኻታት ክንካእ እንከሎ እዩ።
- እቲ ሓሰኻ ብቆርበት ውሽጢ ከምዘነብርን ናብ ሳምባን ጸሊም ከብዲ ከምዘገግዝን እቲ ሓሰኻ ናብ ጉርዞ ተቀይሩ እንቆቁሖ ምፍጣር ይጅምር።
- እቲ ጃሰኻ ኣብ ደም መተሓላለፊ፣ ፈሕኛ ወይካዓ ማዓናጡ ውሽጢ ንብዙሕ ዓመታት ክነብር ይኽእል።
- ነቲይ ሓሰኻን እቆቁሖ ሕክምና እንተዘይጌሩ ኣብ ጸሊም ከብዲ፣ መዓናጡን ፈሕኛ ጉዳዓት ክመጽእ ይኽእል። ሓሓሊፋ ከምናይ ውነ ምሳላን (ምውዳቕ) ጸገም ክፈጥር ይኽእል።

መን እዩ ኣብ ጸገም ዘሎ? (Who is at risk?)

- ብናይ ጸፋይ ማይ ናይ ስቸሰቶማሲስ/ schistosomiasis ሓሰኻ ዘለዎ ከባቢ ተጓ ኢዝካ እንተኮርካ (ንኣብነት፡ ኣብ ሓደሓደ ኣፍሪቃ ሃገራት፣ ካሪባን/ Caribbean፣ ደቡብ ቻይና፣ ደቡባዊ ምስራቕ ኤሺያን ሚድል ኢስት ሃገራት), እም ቅድም ክብል ሓሚምኻ እንተኮርካ።
- ሰባት ክሓሙ ዝኽእሉ ምንቅስቃስ ከም ማይ ምቕዳሕ፣ ሕርሻ ወይካዓ ኣብ ንጹሕ ማይ ተፋሰስ፣ ምንጨታት ወይካዓ ሓይቂ ዓሳ ከጸምዱ እንከለው እዩ።

ምልክታት እንታይ እዮም? (What are the symptoms?)

- ሓደሓደ ሰባት ክሓሙ እንከሎ ኣብ ቀሩብ መዓልታት ውሽጢ ናይ ቆርበት ሽፍታን ምስሓይ ይርእይ።
- ኣብ ቐጻላይ ሰሙናት ረስኒ፣ ሰኣል፣ ሕማም ርእሲ፣ ሕማም ጅማት ክፍጠር ይኽእል።
- መብዛሕትኡ ሰባት ዋላ እቲ ሓሰኻ ኣብ ሰብነቶም እንዳሃለው ምልክት ኣይርእይን የግዳስ እቲ ሓሰኻ እንቆቁሖ የውድቕ እዩ።

ብከመይ ክፍለጥ ይኽእል? (How is it diagnosed?)

- ስቸሰቶማሲስ/schistosomiasis ከምዘሓዘካ ብደም መርመራ ይፍለጥ
- በቲ መርመራ እንተተራእዩ፣ እም እንቆቁሖ እንተሃልዩ ንፍምላጥ ናይ ሸንቲን ደገ/ሓርኢ ናሙና ክትህብ ትከተት።
- እንቆቁሖ እንተተረኺቡ፣ ብዘበለጸ መርመራታት (ንኣብነት፡ ራጂ/ x-rays) ምግባር የድሊ ይኸውን።

ነቲ ተመሓላላፊ ሕማም ከመይ ሕክምና ይግበር? (How is the infection treated?)

- ንሕክምና ስቸሰቶማሲስ/schistosomiasis ድሓንን ፍቲን ዝኾኑ መድሓኒታት ኣለው።
- ብደምም መርመራ ሓሰኻ ዘለዎም መብዛሕትኡ ሰብ ክኒና ይውሃቦ እዩ።
- ኣብናትካ ሸንቲን ደገ ሓርኢ ውሽጢ እቲ እንቆቁሖ እንተሃልዩ ካልኣይ ዙር ሕክምና የድሊ ይኸውን።

ተጨማሪ ማብራሪያ ከሚከተለው ይገኛል። (Further information is available from)